

E4 Räddaren

Efter den tyska arméns invasion av Polen 1939 gömde sig Alfreda ("Nocia") Markowskas familj. De var romer och förföljdes som så kallade "zigenare". 1941 upptäckte tyska soldater familjens gömställe och mördade alla som var där. Det var bara femtonåriga Alfreda som undkom massakern. Hon befann sig utanför gömstället för att skaffa mat. När hon senare greps lyckades hon fly. Med ett förfalskat identitetskort fick hon arbete vid järnvägen, där hon underhöll spåren och bar ut de döda ur deportationstågen. En dag smög en kvinna på tåget till Auschwitz sin fyraårige son, Karol Parno Gierlinski, till henne och bad henne rädda honom. Alfreda lyckades hitta ett hem åt honom hos en familj. Karol överlevde och blev senare en berömd konstnär. Alfreda Markowska räddade många andra förföljda barn genom att ordna gömställen och falska papper åt dem. Antalet människor som räddades är osäkert, men enligt uppskattningar rör det sig om upp till 50 barn.

1910

1951

1939-45

💡 Visste ni

... att Alfreda "Nocia" Markowska den 17 oktober 2006 mottog en av den polska statens högsta utmärkelser för sitt mod och sin medmänsklighet, Polonia Restituta-orden, en utmärkelse som delas ut mycket sällan. Hon blev hedersmedborgare i staden där hon bodde och det gjordes också en kortfilm om henne. Fram till sin död 2021 förblev hon en ödmjuk och djupt religiös kvinna.

✎ Er uppgift

En artikel om Alfreda Markowska har rubriken A Saint in Hell – Ett helgon i helvetet. Fundera på vad artikelförfattaren försöker säga med det. Känner du till några andra som också skulle kunna kallas det?

📷 Till fotot

Stillbild av en animerad kortfilm om Alfreda Markowska på webbplatsen för minnesmärket för de sinti och romer i Europa som mördades under nationalsocialismen © Stiftung Denkmal für die ermordeten Juden Europas & RomaTrial e.V. 2022

<https://romasintigenocide.eu/de/e>